

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Кафедра Адміністративного та інформаційного права

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Законодавче та нормативне забезпечення права на охорону здоров'я
(вибірковий)

Спеціальність	П10 Соціальна робота та консультування
Освітня програма	Соціальне забезпечення
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Суми 2026

Розробник:

(підпис)

(прізвище, ім'я та по батьку)

І.О.Кравченко

д.ю.н.,

професор,

професор

кафедри

адміністративного та

інформаційного права

(вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено
та затверджено на
засіданні кафедри
Адміністративного та
інформаційного права

(назва кафедри)

протокол від 11 червня 2026 р. №16

Завідувач

кафедри

(підпис)

І.В. Арістова

(прізвище, ім'я та по батьку)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

Наталія ВОЛЧЕНКО

Декан факультету, де реалізується освітня програма

Марина КУЗНЕЦОВА

Рецензія на робочу програму (додається) надана:

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Ірина

Ларіса Баранчик

(підпис)

(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 25.08 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Законодавче та нормативне забезпечення права на охорону здоров'я			
2.	Факультет/кафедра	Юридичний факультет / Кафедра Адміністративного та інформаційного права			
3.	Статус ОК	Вибірковий			
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	ІІІ Соціальна робота та консультування			
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркового ОК)				
6.	Семестр та тривалість вивчення	Дисципліна викладається студентам денної форми навчання протягом 1 навчального семестру в VII семестрі			
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів (150 годин) / 5 кредитів (150 годин)			
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)			Самостійна робота
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	
	V семестр / VII семестр	30 / 6	44 / 6	-	76 / 138
9.	Мова навчання	українська			
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Іван КРАВЧЕНКО, д.ю.н., професор, професор кафедри адміністративного та інформаційного права			
10.1	Контактна інформація	кабінет - 123г, ел. пошта - i.kravchenko@snau.edu.ua , консультації – щовівторка, з 13:00 год. до 14:00 год.			
11.	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент «Законодавче та нормативне забезпечення права на охорону здоров'я» спрямований на формування у здобувачів освіти системного уявлення про зміст права людини на охорону здоров'я, його місце в системі основоположних прав і свобод, а також правові механізми його реалізації, гарантування та захисту. У межах освітнього компонента вивчаються міжнародні стандарти, конституційні засади та система національного законодавства у сфері охорони здоров'я; повноваження органів публічної влади й місцевого самоврядування; правовий статус пацієнтів, медичних працівників і закладів охорони здоров'я; державні гарантії медичного			

		обслуговування; особливості фінансування медичних послуг, громадського здоров'я, медичного страхування, обігу лікарських засобів, захисту персональних і медичних даних. Особлива увага приділяється праву особи на доступну та якісну медичну допомогу, інформованій згоді, медичній таємниці, вибору лікаря і методів лікування, захисту від дискримінації, а також правовому регулюванню надання медичної допомоги в умовах воєнного стану та інших надзвичайних обставин. Практична складова передбачає аналіз нормативно-правових актів і судової практики, розв'язання ситуаційних завдань, визначення порушень прав пацієнтів та медичних працівників, обрання належних способів правового захисту, підготовку юридичних висновків і проєктів документів. Опанування освітнього компонента сприятиме набуттю здобувачами здатності правильно тлумачити й застосовувати законодавство у сфері охорони здоров'я, оцінювати правомірність рішень і дій учасників медичних правовідносин, виявляти нормативні колізії та прогалини, а також обґрунтовувати пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання цієї сфери.
12.	Мета освітнього компонента	Метою освітнього компонента «Законодавче та нормативне забезпечення права на охорону здоров'я» є формування у здобувачів освіти системи теоретичних знань і практичних навичок щодо міжнародних та національних правових засад реалізації права на охорону здоров'я, а також здатності тлумачити й застосовувати відповідні нормативно-правові акти, аналізувати правовідносини у сфері охорони здоров'я, виявляти порушення прав пацієнтів і медичних працівників, обирати належні способи їх захисту та обґрунтовувати юридично виважені рішення у професійній діяльності.
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на вивченні таких дисциплін як: Вступ до спеціальності та основи наукових досліджень, Конституційне право України та місцеве самоврядування, Фінансово-правові засади соціального забезпечення, Ведення професійних документів та звітність в соціальному забезпеченні. 2. Освітній компонент є основою для: Право соціального забезпечення: європейські стандарти та законодавство України, Менеджмент соціального забезпечення, Соціальний аудит та інспектування в системі соціальних служб.
14.	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності під час викладання курсу «Пенсійне забезпечення в Україні та зарубіжних країнах» послугоується принципам, визначеним Законом України «Про освіту», Кодексу академічної доброчесності Сумського НАУ, іншим локальним актам (повний перелік нормативних документів розміщений на сайті університету https://snaeu.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/). Оволодіння здобувачами знань з курсу має відбуватись із дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права; містити посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; містити достовірну інформацію про результати власної наукової діяльності, використані методики досліджень. Недопустимим під час навчання (згідно ст. 4 ст. 42 Закону України «Про вищу освіту»), є використання здобувачами: <i>академічного плагіату</i> - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або

		відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства; <i>самоплагіату</i> - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів; <i>фабрикації</i> - вигадання даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях; <i>фальсифікації</i> - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень; <i>списування</i> - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання; <i>обману</i> - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування; <i>хабарництва</i> - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі; <i>вплив у будь-якій формі</i> (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання. За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності, як: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження освітнього курсу; відрахування із закладу освіти; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.
15.	Ключові слова	Право на охорону здоров'я, медичне право, охорона здоров'я, медична допомога, медична послуга, пацієнт, медичний працівник, заклад охорони здоров'я, державні гарантії медичного обслуговування, права пацієнта, доступність медичної допомоги, якість медичної допомоги, інформована згода, медична таємниця, персональні медичні дані, громадське здоров'я, медичне страхування, лікарські засоби, юридична відповідальність, захист прав у сфері охорони здоров'я.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Як оцінюється РНД
ДРН 1. Знати та розуміти міжнародні стандарти, конституційні засади й систему національного законодавства, що регулює реалізацію та захист права людини на охорону здоров'я.	Проведення модульного контролю
ДРН 2. Тлумачити та застосовувати нормативно-правові акти у сфері охорони здоров'я під час вирішення практичних ситуацій, пов'язаних із наданням медичної допомоги та медичних послуг.	Практична робота 1.1.. Практична робота 1.3. Визначення Тематична дискусія
ДРН 3. Аналізувати й оцінювати правовий статус, права, обов'язки та юридичну відповідальність пацієнтів, медичних працівників, закладів охорони здоров'я й органів публічної влади.	Практична робота 1.4. Практична робота 1.3. Практична робота 1.1. Тематична дискусія, аналіз конкретних ситуацій (Case-study)
ДРН 4. Виявляти порушення права на охорону здоров'я, визначати належні способи його захисту та готувати обґрунтовані юридичні висновки і проекти відповідних правових документів.	Практична робота 1.2. Практична робота 1.4. Практична робота 1.5. Тематична дискусія, аналіз конкретних ситуацій (Case-study)

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМОПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу		Рекомендована література ¹		
	Аудиторна робота	Самостійна робота			
Осінній семестр					
	Лк	П.з / семін. з	Лаб. з.		
Тема 1: Право на охорону здоров'я в системі прав людини 1. Поняття, зміст і структурні елементи права на охорону здоров'я. 2. Співвідношення права на охорону здоров'я, права на медичну допомогу та права на життя. 3. Міжнародні стандарти забезпечення права на охорону здоров'я. 4. Принципи доступності, якості, безпечності та недискримінації у сфері охорони здоров'я.	4	4		8	
Тема 2: Система законодавства України у сфері охорони здоров'я 1. Конституційні засади забезпечення права на охорону здоров'я в Україні. 2. Основи законодавства України про охорону здоров'я та спеціальні законодавчі акти. 3. Підзаконне нормативно-правове регулювання медичної діяльності. 4. Медичні стандарти, клінічні протоколи та інші нормативно-технічні документи.	4	4		8	
Тема 3: Публічне управління та організація системи охорони здоров'я 1. Система і повноваження органів публічної влади у сфері охорони здоров'я. 2. Компетенція органів місцевого самоврядування щодо забезпечення медичного обслуговування населення. 3. Система закладів охорони здоров'я та організаційно-правові форми їх діяльності. 4. Ліцензування, акредитація, державний нагляд і контроль у сфері охорони здоров'я.	2	6		8	
Тема 4: Правовий статус пацієнта 1. Поняття пацієнта та загальна характеристика його правового статусу. 2. Право на вибір лікаря, методів лікування та закладу охорони здоров'я. 3. Інформована згода на медичне втручання та право на відмову від лікування. 4. Особливості реалізації прав неповнолітніх і недієздатних пацієнтів.	4	6		8	
Тема 5: Правовий статус медичних працівників і закладів охорони здоров'я	2	6		8	

1. Професійні права, обов'язки та гарантії діяльності медичних працівників. 2. Кваліфікаційні вимоги та допуск до здійснення медичної практики. 3. Правовий статус, функції та обов'язки закладів охорони здоров'я. 4. Професійна етика, деонтологія та запобігання конфлікту інтересів у медичній діяльності.					
Тема 6: Фінансування охорони здоров'я та державні гарантії медичного обслуговування 1. Правові та фінансові засади функціонування системи охорони здоров'я. 2. Програма державних гарантій медичного обслуговування населення. 3. Правовий статус і повноваження Національної служби здоров'я України. 4. Безоплатні й платні медичні послуги: порядок надання та розмежування.	4	4		10	
Тема 7: Правове регулювання окремих видів медичної допомоги 1. Правове регулювання первинної, спеціалізованої, екстреної та реабілітаційної допомоги. 2. Особливості надання паліативної та психіатричної допомоги. 3. Правові засади трансплантації, донорства крові та репродуктивної медицини. 4. Надання медичної допомоги в умовах воєнного стану та надзвичайних ситуацій.	4	4		8	
Тема 8: Правове забезпечення громадського здоров'я та обігу лікарських засобів 1. Поняття, принципи та основні напрями функціонування системи громадського здоров'я. 2. Правові засади профілактики захворювань, вакцинації та протиепідемічних заходів. 3. Державне регулювання виробництва, реєстрації, реалізації та застосування лікарських засобів. 4. Контроль якості й безпечності лікарських засобів та юридична відповідальність за порушення правил їх обігу.	2	4		10	
Тема 9: Захист інформації, юридична відповідальність і захист прав у сфері охорони здоров'я 1. Медична таємниця та правові засади захисту персональних медичних даних. 2. Електронна система охорони здоров'я та особливості електронного документообігу. 3. Цивільна, адміністративна, дисциплінарна та кримінальна відповідальність у сфері охорони здоров'я. 4. Судові й позасудові способи захисту прав пацієнтів і медичних працівників.	4	6		8	
Всього за осінній семестр	30	44		76	
Всього за рік	30	44		76	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент</u> <u>самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1. Знати та розуміти міжнародні стандарти, конституційні засади й систему національного законодавства, що регулює реалізацію та захист права людини на охорону здоров'я.	- проведення лекційних та практичних занять мультимедійними презентаціями до кожної з тем	18	- опрацювання незнайомих (нових) термінів та складання власного термінологічного словника; - додаткове опрацювання лекційного матеріалу	18
ДРН 2. Тлумачити та застосовувати нормативно-правові акти у сфері охорони здоров'я під час вирішення практичних ситуацій, пов'язаних із наданням медичної допомоги та медичних послуг.	- вивчення правових норм, судових рішень, актів суб'єктів владних повноважень, їх аналіз та систематизація	20	- Додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - підготовка до захисту практичних робіт; - проходження тренувального тестування за кожною з тем; - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та написання ґрунтовних висновків до роботи.	20
ДРН 3. Аналізувати й оцінювати правовий статус, права, обов'язки та юридичну відповідальність пацієнтів, медичних працівників, закладів охорони здоров'я й органів публічної влади.	- ознайомлення студентів з практичними аспектами діяльності суб'єктів владних повноважень; - ознайомлення студентів з особливостями взаємодії суб'єктів владних повноважень як між собою, так і з фізичними та юридичними особами.	18	- Додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - підготовка до захисту практичних робіт; - проходження тренувального тестування за кожною з тем; - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та написання ґрунтовних висновків до роботи	18
ДРН 4. Виявляти порушення права на охорону	- ознайомлення студентів з нормативною базою;	18	- Додаткове опрацювання лекційного матеріалу;	20

здоров'я, визначати належні способи його захисту та готувати обґрунтовані юридичні висновки і проекти відповідних правових документів.	- використання практичного досвіду для створення у студентів практичних навичок;		- підготовка до захисту практичних робіт; - проходження тренувального тестування за кожною з тем; - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та написання ґрунтовних висновків до роботи	
Всього годин		74		76

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
Осінній семестр			
1.	Письмові контрольні роботи	10 балів/10%	щотижня
2.	Тестування	10 балів/10%	щотижня
3.	Усне опитування, дискусії	10 балів/10%	Згідно розкладу
4.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	20 балів /20%	Відповідно до графіку навчального процесу
5.	Письмові контрольні роботи	10 балів /10%	щотижня
6.	Творче завдання	10 балів /10%	Відповідно до графіку навчального процесу
7.	Усне опитування, дискусії	10 балів /10%	Згідно розкладу
8.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	20 балів /20%	Відповідно до графіку навчального процесу

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент ²	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ³
Осінній семестр				
Письмові контрольні роботи	0-3 балів	4-6 балів	7-8 балів	9-10 балів
	Робота не виконана або виконана не вірно.	Виконані не всі завдання, студент не достатньо орієнтується матеріалі.	Завдання виконані з незначними помилками, студент достатньо орієнтується матеріалі.	Всі завдання контрольної роботи виконано. Студент добре орієнтується матеріалі.
Усне опитування, дискусії	0-3 балів	4-6 балів	7-8 балів	9-10 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано.	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні, відсутній аналіз. Студент не достатньо орієнтується матеріалі.	Виконано усі вимоги з незначними помилками. Студент достатньо орієнтується матеріалі.	Виконано усі вимоги завдання. Продemonстровано креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми. Студент добре орієнтується матеріалі.
Тестування	0-3 балів	4-6 балів	7-8 балів	9-10 балів
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест. Студент недостатньо орієнтується в матеріалі навчального курсу, категоріальний апарат не засвоєний	Залежить від кількості вірних відповідей на тест. Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, поверхневе знання термінології та нормативної бази.	Залежить від кількості вірних відповідей на тест. Студент достатньо орієнтується теоретичному матеріалі, впевнене володіння поняттями, наявність незначного обсягу помилок.	Залежить від кількості вірних відповідей на тест. Студент гарно орієнтується в теоретичному матеріалі. Вільне оперування категоріями, здатність розв'язувати комплексні тестові задачі.
	0-8 балів	9-13 балів	14-17 балів	18-20 балів

² Зазначити компонент сумативного оцінювання

³ Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

Модульний контроль 1 (тест множинного вибору)	Залежить від кількості вірних відповідей на тест. Студент недостатньо орієнтується в матеріалі навчального курсу, категоріальний апарат не засвоєний	Залежить від кількості вірних відповідей на тест. Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, поверхневе знання термінології та нормативної бази.	Залежить від кількості вірних відповідей на тест. Студент достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, впевнене володіння поняттями, наявність незначного обсягу помилок.	Залежить від кількості вірних відповідей на тест. Студент гарно орієнтується в теоретичному матеріалі. Вільне оперування категоріями, здатність розв'язувати комплексні тестові задачі.
	0-3 балів	4-6 балів	7-8 балів	9-10 балів
Письмові контрольні роботи	Робота не виконана або виконана не вірно.	Виконані не всі завдання, студент не достатньо орієнтується матеріалі.	Завдання виконані з незначними помилками, студент достатньо орієнтується матеріалі.	Всі завдання контрольної роботи виконано. Студент добре орієнтується матеріалі.
	0-3 балів	4-6 балів	7-8 балів	9-10 балів
Творче завдання	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Виконані не всі завдання практичної роботи, студент не достатньо орієнтується матеріалі	Завдання виконані з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується матеріалі	Всі завдання практичної роботи виконано, студент добре орієнтується матеріалі
	0-3 балів	4-6 балів	7-8 балів	9-10 балів
Усне опитування, дискусії	Вимоги щодо завдання не виконано.	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні, відсутній аналіз. Студент не достатньо орієнтується матеріалі.	Виконано усі вимоги з незначними помилками. Студент достатньо орієнтується матеріалі.	Виконано усі вимоги завдання. Продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми. Студент добре орієнтується матеріалі.
	0-8 балів	9-13 балів	14-17 балів	18-20 балів

Модульний контроль 2 (тест множинного вибору)	Залежить від кількості вірних відповідей на тест. Студент недостатньо орієнтується в матеріалі навчального курсу, категоріальний апарат не засвоєний	Залежить від кількості вірних відповідей на тест. Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, поверхнєве знання термінології та нормативної бази.	Залежить від кількості вірних відповідей на тест. Студент достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, впевнене володіння поняттями, наявність незначного обсягу помилок.	Залежить від кількості вірних відповідей на тест. Студент гарно орієнтується в теоретичному матеріалі. Вільне оперування категоріями, здатність розв'язувати комплексні тестові задачі.
--	---	---	--	--

5.2.Формативне оцінювання:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення кожної теми	Після завершення вивчення теми
2	Проходження тестування з модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіку навчального процесу
3	Проходження тестування після закінчення вивчення кожної теми для самостійного контролю знань та підготовки до складання іспиту	Відповідно до графіку навчального процесу
4	Захист практичних робіт	Відповідно до графіку навчального процесу
5	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над практичними роботами протягом занять	На протязі всього семестру

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1 Основні джерела

Міжнародні та конституційні джерела

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР.
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950.
3. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16.12.1966.
4. Європейська соціальна хартія (переглянута) від 03.05.1996.
5. Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006.
6. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом від 27.06.2014.

Законодавчі акти України

7. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV.
8. Основи законодавства України про охорону здоров'я від 19.11.1992 № 2801-XII.
9. Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення: Закон України від 19.10.2017 № 2168-VIII.
10. Про систему громадського здоров'я: Закон України від 06.09.2022 № 2573-IX.
11. Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я: Закон України від 03.12.2020 № 1053-IX.
12. Про екстрену медичну допомогу: Закон України від 05.07.2012 № 5081-VI.
13. Про психіатричну допомогу: Закон України від 22.02.2000 № 1489-III.
14. Про систему охорони психічного здоров'я в Україні: Закон України від 15.01.2025 № 4223-IX.
15. Про захист населення від інфекційних хвороб: Закон України від 06.04.2000 № 1645-III.
16. Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині: Закон України від 17.05.2018 № 2427-VIII.
17. Про безпеку та якість донорської крові та компонентів крові: Закон України від 30.09.2020 № 931-IX.
18. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI.
19. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII.
20. Закони України «Про лікарські засоби»: від 04.04.1996 № 123/96-ВР та від 28.07.2022 № 2469-IX — з урахуванням перехідних положень нового Закону.
21. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII.

Підзаконні нормативно-правові акти та судові джерела

22. Про утворення Національної служби здоров'я України: постанова КМУ від 27.12.2017 № 1101.
23. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики: постанова КМУ від 02.03.2016 № 285.
24. Деякі питання електронної системи охорони здоров'я: постанова КМУ від 25.04.2018 № 411.
25. Деякі питання реалізації Програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2026 році: постанова КМУ від 31.12.2025 № 1808. Для наступних навчальних років цей акт необхідно замінювати щорічною постановою.
26. Питання організації реабілітації у сфері охорони здоров'я: постанова КМУ від 03.11.2021 № 1268.
27. Про схвалення Стратегії розвитку системи охорони здоров'я на період до 2030 року: розпорядження КМУ від 17.01.2025 № 34-р.
28. Про створення та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної та реабілітаційної допомоги: наказ МОЗ України від 28.09.2012 № 751.
29. Рішення Конституційного Суду України від 29.05.2002 № 10-рп/2002 у справі про безоплатну медичну допомогу.

6.2 Підручники, посібники, додаткова література

1. Медичне право: підручник / С. О. Болдіжар та ін.; за заг. ред. С. Б. Булеци, М. В. Менджул. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 671 с. ISBN 978-966-667-862-4. Каталог НБУВ.
2. Чеховська І. В. Медичне право України: навчальний посібник. Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. 480 с. ISBN 978-966-337-557-1. [Електронна версія](#).
3. Тарасенко В. С., Щукін О. С. Медичне право: навчально-методичний посібник / за заг. ред. В. С. Тарасенко. Одеса: Фенікс, 2024. 97 с. ISBN 978-617-8395-76-6. [Електронна версія](#).
4. Грін О. О. Медичне право в питаннях і відповідях. Загальна частина: навчальний посібник. Кн. 1. Ужгород: Сабов А. М., 2023. 408 с. ISBN 978-617-8127-11-4. Каталог НБУВ.
5. Сіделковський О. Л. Юридична гігієна медичних працівників: навчальний посібник. Київ: Пабліш Про, 2023. 448 с. ISBN 978-617-7765-30-0. [Бібліографічний опис](#).
6. Кравченко І.О., Роговенко О.В., Щодо забезпечення сталого розвитку місцевого самоврядування: баланс аспектів. Scientific notes of Lviv University of Business and Law. 2023. № 37. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8019729>
7. І.О. Кравченко. Роговенко О.В. Контроль - як правовий інструмент у боротьбі з корупцією в умовах сталого розвитку громад. «Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління». № 4 (28). 2023. С. 505-511
8. Кравченко І.О., Чернадчук Т.О. Організаційно-правові засади впровадження цифрових адміністративних послуг як напрям вдосконалення публічного управління. *Юридичний науковий електронний журнал*. №3, 2025 рік.
9. Кравченко І.О., Ткаченко В.В. Правовий статус органів місцевого самоврядування як суб'єктів публічного управління (адміністрування). *Академічні візії*. 2025 рік.
10. Кравченко І.О., Ткаченко В.В., Правовий статус органів місцевого самоврядування як суб'єктів публічного управління (адміністрування). *Академічні візії* № 41. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15267692>
11. Кравченко І.О., Чернадчук Т.О., Організаційно-правові засади впровадження цифрових адміністративних послуг як напрям вдосконалення публічного управління. *Юридичний науковий електронний журнал*. №3. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-3/67>.
12. Кравченко І.О., Ткаченко В.В., Інтеграція України у європейський цифровий простір: правовий та технологічний аспект. *Юридичний бюлетень*. №36 за 2025. DOI <https://doi.org/10.32850/LB2414-4207.2025.36>
13. Єдиний медичний простір України: правовий вимір: монографія / за заг. ред. С. Г. Стеценка. Харків: Право, 2022. 672 с. ISBN 978-966-998-321-3. [Відомості про видання](#).
14. Четверте покоління прав людини: особливості правового регулювання, проблеми та перспективи розвитку у сфері охорони здоров'я: колективна монографія / за заг. ред. С. Б. Булеци, М. В. Менджул. Ужгород: Говерла, 2020. 444 с. ISBN 978-617-7825-19-6. Каталог НБУВ.
15. Правові питання евтаназії: Україна та світовий досвід: монографія / за заг. ред. С. Б. Булеци, М. В. Менджул. Ужгород: РІК-У, 2021. 266 с. ISBN 978-617-8046-19-4. Каталог НБУВ.
16. Приватно-правові засади захисту прав людини у соціальній державі: монографія / за заг. ред. І. В. Чеховської. Ірпінь: Державний податковий університет, 2023. 566 с. ISBN 978-966-337-679-0. [Електронна версія](#).
17. Медичне право України: історичні аспекти, новітні тенденції та перспективи розвитку: збірник статей / упоряд. І. Я. Сенюта, Х. Я. Терешко. Львів: Медицина і право, 2022. 88 с. ISBN 978-966-2019-42-1. [Електронна версія](#).
18. Фінансування системи охорони здоров'я в Україні: реформа, стійкість і відновлення. ВООЗ; Світовий банк, 2024. [Офіційна публікація ВООЗ](#).

19. Берзіна А. Б. До питання системи громадського здоров'я в Україні. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2021. Вип. 69. С. 212–217. [DOI та повний текст](#).
20. Токарева К. С. Проблема захисту персональних даних у сфері охорони здоров'я в умовах інформатизації. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 11. С. 496–499. [DOI та повний текст](#).
21. Білан С. Ю. Адміністративно-правові засади забезпечення доступності медичної допомоги для населення в умовах воєнного стану. Вісник кримінального судочинства. 2022. № 3–4. С. 158–163. [DOI та повний текст](#).
22. Діордіца І. В., Коваленко І. А., Коваль О. М. Правова охорона персональних даних у сфері охорони здоров'я в Україні. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. Вип. 82. Ч. 2. С. 141–146. [DOI та повний текст](#).
23. Мургустова З. О. Механізм реалізації права на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. Вип. 84. Ч. 1. С. 324–331. [DOI та відомості про статтю](#).
24. Котуха О. С. Захист права людини на охорону здоров'я: гарантії та допустимі обмеження. Юридичний вісник. 2025. № 2. С. 59–67. [DOI та повний текст](#).

6.3 Методичне забезпечення

6.4 Інші джерела

1. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт/ - Режим доступу до електронних документів : <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index//> .
2. Президент України : офіційне інтернет-представництво. - Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.president.gov.ua/>.
3. Пенсійний фонд України: <https://www.pfu.gov.ua/>.
4. Міністерство охорони здоров'я України : <https://moz.gov.ua/uk>.
5. Рахункова палата України : офіційний сайт. - Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/index>.
6. Національний банк України : офіційне інтернет-представництво. - Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>.
7. Урядовий портал : єдиний веб-портал виконавчої влади України. - Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
8. Державна податкова служба України : офіційний сайт. - Режим доступу до електронних ресурсів : <http://sts.gov.ua/>
9. Державна служба статистики України. Статистична інформація. Соціальний захист населення: www.ukrstat.gov.ua
10. Міністерство соціальної політики України. Аналітичні матеріали: www.msp.gov.ua

6.5 Бібліотеки

1. Адреси Web- серверів національних і українських бібліотек - <http://nbuv.gov.ua/internet/libweb.html>
2. Адреси електронної пошти бібліотек України - <http://www.lucl.kiev.ua/win/adresf.html>
3. Бібліотека Верховної Ради України - <http://www.rada.kiev.ua>
4. Бібліотеки Дніпропетровського національного університету – <http://www/comci.dsr.lp.ua/DSU/libraries>
5. Бібліотека Сумського державного університету - <http://www.sumdu.edu.ua/pages/library/>
6. Державна бібліотека України для юнацтва - <http://www.ukrlibworld.kiev.ua/unl/>
7. Державна науково-технічна бібліотека України - <http://www.gntb.n-t.org>

8. Електронна бібліотека Київського національного університету імені Тараса Шевченка - <http://www.scilib.univ.kiev.ua>
9. Кіровоградська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д.І.Чижевського - <http://www.library.online.kr.ua>
10. Луганська обласна універсальна наукова бібліотека ім. О.М.Горького - <http://www.library.lg.ua>
11. Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника - <http://www.lsl.lviv.ua>
12. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка - <http://www.lib-du.univ.kiev.ua>
13. Наукова бібліотека Національного університету Києво-Могилянська академія - <http://www.ukma.kiev.ua>
14. Наукова бібліотека Таврійського національного університету - <http://www.lib.crimea.edu>
15. Наукова бібліотека Тернопільського державного технічного університету імені Івана Пулюя - <http://www.tu.edu.te.ua/library/>
16. Науково-технічна бібліотека Національного технічного університету України. Київський політехнічний університет - <http://www.library.ntu-kpi.kiev.ua>
17. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua>
18. Національна парламентська бібліотека України - <http://www.nplu.kiev.ua>
19. Публічна бібліотека ім. Лесі Українки - <http://www.lucl.kiev.ua>
20. Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна - <http://www.univer.kharkov.ua>